

BESLUT

Livsmiljöenheten/Kultur

1.4. 1997

221-1005-92

Kopia:

Enligt förteckning sidan 5

Länsstyrelsen i Gotlands län

rs och

97 -05- 1 4

Överklagande har ej skett
inom föreskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

Byggnadsminnesförklaring (BM) av Burs Prästgård på fast-
igheten Prästgården 1:1, Burs sn, Gotland.

BESLUT

Burs Prästgårdsmiljö är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde. Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § första stycket lagen om kulturminnen mm (1988:950) prästgårdsmiljön för byggnadsminne (BM).

Byggnadsminnesförklaringen omfattar manbyggnaden(1), flyglarna (2 och 3), brygghuset(5), hemlighuset(4), ladån(7), ladugårdarna(6 och 8) och vagnboden(9), samt tillhörande område inkluderande stentunar, grindar, planteringar och träd enligt bifogad karta.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan beskrivna byggnader får inte rivas, byggas till eller till sitt yttre byggas om. Inga förändringar får heller ske vad gäller murverk, stomme, yttre trappor, takutformning, takmaterial, dörrar, fönster, fasadmateri-
al, färgsättning eller övrig exteriör utformning.

2. I manbyggnadens, ladugårdarnas och lädans inre får inte göras ingrepp i eller ändring av stommar och takstolar eller bärande konstruktioner, rumsindelning och skorstenstockar, ej heller fast inredning som eldstäder, dörrar, listverk, bås och kättar.

3. Byggnaderna skall underhållas så de inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella material och metoder användas och utförandet ske sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Alla framtida arbeten skall ske i samråd med länsstyrelsen.

4. Det tillhörande markområdet med hägnader och grindar skall bevaras och hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte fövanskas. Trädbeståndet får inte decimeras eller förnyas utan tillstånd. Ändringar på tomten såsom annan markbeläggning samt uppsättning av anordningar såsom antenner, staket, skyltar och lampor skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

BYGGNADSBESKRIVNING

Burs prästgårds byggnader bildar en sluten enhet med tätt placerade byggnader. Manbyggnaden är uppförd av sten i troligen två etapper, möjligen på en medeltida grund. Under 1700-talets första hälft uppfördes en mindre byggnad ovanpå källaren och 1778 utökades huset till en stor bostad med 6-delad plan. Vid 1800-talets mitt försågs manbyggnaden med en hög salsvåning med dubbla vindar under tegeltak. Fönsterplaceringen är regelbunden med undantag att ett fönster fattas på varje våning på baksidor pga senare ombyggnader. Nedervåningen är något lägre än övervåningen. Manbyggnaden nås via en stentrappa med bislag på västra långsidan. Den 6-delade planen är i stort sett bibehållen.

Norra flygeln är ett högt reveterat bulhus från 1800-talet med tegeltak, invändigt ombyggd för konfirmandundervisning. Södra flygeln är troligen uppförd i början av 1800-talet i sten under tegeltak med både gavel- och långsidesingång. Huset används som församlingssal. Alla nu nämnda hus har gustavianska spegeldörrar med karvsnitt.

Bakom norra flygeln står ett hemligt hus i sten under tegeltak från 1800-talet.

På tomtens norra del står ett stort brygghus från 1800-talet i sten med tegeltak och långsidesingång.

Dessa lillgårdens byggnader ligger i en vacker kuperad trädgård med köks- och fruktträdgård som bla hyser stora valnötsträd omgiven av staket och gårdsmurar med vackra trägrindar.

Storgårdens byggnader med slutna vitkalkade stenväggar och stora spåntak bildar en förtätad atmosfär. Byggnaderna är ungefär jämnåriga och härstammar troligen alla från 1700-talet. De är mycket stabilt uppförda och kraftiga dragband med ankarträn och ålderdomlig vindögon ger en speciell karaktär. De har ursprungligen haft agtak och från denna tid finns i alla husen stympade mitt- och sidosulor bevarade, vilka idag ingår som bärande element i mellanväggar av bulkonstruktion. Agtaken ersattes med spåntak vid 1800-talets slut, då även väggarna höjdes något till dagens nivå.

Södra längans östra 2/3-delar innehåller ett rymligt fähus med bås och kättar. Västra delen hyser en lada med plank- och flisgolv.

Västra längan utgörs helt av en lada med kraftiga portar i byggnadens mitt och två luckor till varje ladhalva. Ladan har dymlat plankgolv. Gavlarna har trekantiga vindögon av snedställda stenar.

Norra längan hyser ladugård med lammhus och hoimd i väster intill en genomkörsl. Öster därom ligger kohus med hoimd mot genomkörsl. Vidare finns stall med hoimd och vid östra gaveln en selkammare och ett grishus. Ladugården har mot gårdssidan spetsbågiga dubbelfönster från 1800-talets slut.

En liten bit ifrån södra längans östra gavel står en ålderdomlig sluten vagnbod med brant faltak, vilken som enda öppning förutom porten har ett litet vindöga i östra gavelspetsen. Manbyggnadens vindflöjel från 1778 är placerad här.

KOMMENTARER

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar enligt punkterna 1 och 2 skall ske. Därför är även mindre förändringar av markbeläggningen, tunar och portar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor mm tillståndspliktiga och skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Före underhåll och restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen, Livsmiljöenheten/Kultur. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14§ i KLM.

ÖVRIGT

Lydelsen i detta beslut har efter samråd med Riksantikvarieämbetet ändrats något jämfört med tidigare föreslagen lydelse. Ändringarna är av redaktionell karaktär, sakinnehållet är fortfarande detsamma.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten (se bilaga). Beslutet skall enligt 3 kap 21§ lagen om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

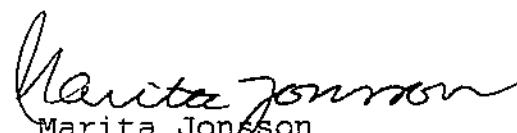
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit länsantikvarie Marita Jonsson.

Den förberedande handläggningen har utförts av byggnadsantikvarierna Joakim Hansson och Stefan Haase.

I den slutgiltiga handläggningen har även deltagit förste länsassessor Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson
landshövding

Marita Jonsson
länsantikvarie

BURS PRÄSTGÅRD

SITUATIONSPLAN

